

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

K os XCIV. — Izdan in razposlan dne 16. oktobra 1897.

Vsebina: Št. (240—241.) 240. Ukaz o postavljanju državnih preiskovalnih zavodov za živež in potrošne (porabne) reči v zakonu z dne 16. januarja 1896. l. (drž. zak. št. 89 iz leta 1897.) oznamenjene vrste. — 241. Ukaz o uvedbi študij in preskušenj za izvedence za živež.

240.

Ukaz ministrstev za notranje stvari, pravosodje, finance in poljedelstvo z dne 13. oktobra 1897. l.

o postavljanju državnih preiskovalnih zavodov za živež in potrošne (porabne) reči v zakonu z dne 16. januarja 1896. l. (drž. zak. št. 89 iz leta 1897.) oznamenjene vrste.

Na podstavi §. 24. v zakonu z dne 16. januarja 1896. l. (drž. zak. št. 89 iz l. 1897.) se za tehniško preiskavo živeža in pod ta zakon spadajočih potrošnih (porabnih) reči postavljajo državni preiskovalni zavodi po meri nastopnih določil:

I. Splošni državni preiskovalni zavodi.

Splošni državni preiskovalni zavodi imajo nalogo, po zahtevanju oblastev in organov, katerim je poverjen nadzor o izvrševanju državnega zakona z dne 16. januarja 1896. l. o prometu z živežem in nekimi potrošnimi (porabnimi) večmi po zmislu določil §. 2., odstavka 1. in 2. tega zakona, oziroma dotičnih deželnih zakonov, potem po zahtevanju sodnij svojega uradnega okoliša opravljati

tehniško preiskavo v ta namen jim donšanega živeža in pod oznamenjeni državni zakon spadajočih potrošnih (porabnih) reči in oddajati o tem izvid in mnenje ter v primerih, oznamenjenih v navedenem zakonu, pregledovati pod ta zakon spadajoče obrate.

Posel preiskovalnih zavodov je, tudi na za-prosbo zasebnih oseb svojega uradnega okoliša opravljati preiskave oznamenjene vrste ter oddajati o tem izvid in mnenje; vendar je, če opravilne razmere ne dopuščajo brezizjemne preiskave, v prvem odstavku omenjenim zahtevkom oblastev, oblastvenih organov in sodnij ugoditi v prvi vrsti.

Na teh preiskovalnih zavodih je mimo tega dajati kandidatom za diplomo izvedenca za živež kolikor moči priložnost za opravo preskusne prakse; nadalje morajo ti zavodi služiti v izomiko posebnih nadzornih organov (tržnih komisarjev) z napravljanjem podučnih tečajev.

V kolikor to dovoljujejo druga uradna opravila, so preiskovalni zavodi poklicani tudi za opravljanje znanstvenih raziskav na vsem polju živežeslovja.

§. 2.

Pristojnim državnim oblastvom v uradnem okolišu dotičnega splošnega državnega preiskoval-

nega zavoda je dopuščeno, da se ga poslužujejo za opravo preiskav in oddaj mnenj o sorodnih, ne naravnost pod državni zakon z dne 16. januarja 1896. l. spadajočih predmetov zdravstvene policije in higijene, potem o takih prikrajšbah kakovosti v prometu z blagom, ki niso podvržene kazenskim določilom oznamenjenega zakona, in pa o rečeh, zavezanih posredni obdačbi (carini in užitninam), v kolikor se s tem ne prikrajšuje izpolnjevanje v §. 1. oznamenjenih nalog in v kolikor uredbe zavoda dopuščajo opravo preiskave.

Po teh pogojih je preiskovalnim zavodom tudi dopuščeno, po zahtevanju avtonomnih združeb ali zasebnikov prevzemati preiskave in oddajanje mnenja v odstavku 1. omenjene vrste.

§. 3.

Splošnim državnim preiskovalnim zavodom pristojne v izpolnjevanju v §. 1. oznamenjenih nalog brez vsake omejitve dolžnosti in pravice, ustanovljene v §§. 26., 28., 29. in 30. državnega zakona z dne 16. januarja 1896. l.

Oni imajo naslov: „C. k. splošni preiskovalni zavod za živež v“ ter se morajo na svojih izdatkih posluževati primernega uradnega pečata. Nameščenci na teh zavodih so državni uradniki, oziroma državni sluge ter se uvrščajo v činovne razrede, obstoječe za državne uradnike, oziroma v plačne stopinje, obstoječe za osebe državnih slug.

Splošni državni preiskovalni zavodi so podrejeni naravnost ministrstvu za notranje stvari.

Njih uradni sedež, uradni okoliš in čas začetka njih delovanja se daje od primera do primera na znanje z razglasom v državnem zakoniku.

§. 4.

Zastop splošnega preiskovalnega zavoda na zunaj pristoji njegovemu predstojniku ali, če bi bil on zadržan, njegovemu namestniku.

Kadar je potrebno zastopati zavod v posamezni stvari pred sodnijo ali drugim oblastvom na podstavi posebnih ukazil, tedaj ima predstojnik, oziroma njegov namestnik pravico, odposlati uradnika zavodovega; vendar je pri izboru osebe kolikor moči vpoštevati želje, ki jih je izrekla sodnija ali drugo oblastvo.

§. 5.

Splošnim državnim preiskovalnim zavodom je dovoljeno, da tedaj, kadar je dvomno, je-li po zavodu preiskovan živež ali potrošna (porabna) reč zdravju škodljiva, pred oddajo pismenega mnenja, privzame k posvetovanju znanstvene strokovnjake in, kadar gre za presojanje živalskih proizvodov, cesarske živinozdravce.

V pismenem mnenju, katero oddaje preiskovalni zavod, je povdariti zaslusbo strokovnjaka, oziroma cesarskega živinozdravca, in pa njih soglasno, eventualno njih različno mnenje. Kadar se v primeru različnih misli oddado pismena posebna mnenja, tedaj jih je priložiti mnenju preiskovalnega zavoda.

Ako se po posebnih razmerah zdi za pojasnilo in pravo presojo stvari dobro, smejo državni preiskovalni zavodi poprašati tudi izvedence izmed krogov dotičnih obrtnih vrst ali kmetijstva.

§. 6.

Pristojbine, ki jih je za tehniško preiskavo in za izdajo izvidov in mnenj po splošnih državnih preiskovalnih zavodih zahtevati kot povračilo stroškov po meri §. 29. državnega zakona z dne 16. januarja 1896. l., se vravnavajo s tarifo, razglašeno v dodatku.

Določba pristojbin za posamezno preiskavo pristoji predstojniku zavoda ali, če bi bil on zadržan, uradniku, kateremu je poverjeno njega namestovanje.

K tem pristojbinam je prišteti tudi, kar se zares nabere stroškov iz zaprosbe mnenja, oziroma iz strokovne pojasnitve po zmislu §. 5. tega ukaza.

§. 7.

Kadar je povračilo pristojbin, določenih po §. 6. tega ukaza, terjati po zmislu §. 29., odstavka 2. državnega zakona z dne 16. januarja 1896. l. po kazenskem postopanju, tedaj jih mora preiskovalni zavod dati na znanje pristojni kazenski sodniji. Ta sklepa po zmislu §. 391. kazenskega pravnega reda o njih izterljivosti, izterja pristojbine, ki se izrečejo izterljive, po predpisih, veljajočih za izterjavo kazenskih pravnih stroškov, in odda izterjani znesek zavodu. To določilo velja tudi o izterjavi povračila, ki ga dá zavod po zmislu §. 29., odstavka 1. državnega zakona zasebnikom ali samovpravnim združbam (glej spodaj odstavek 3.).

Kadar se je opravila tehniška preiskava po zahtevanju oblasti, kateremu je poverjen nadzor o prometu z živežem in potrošnimi (porabnimi) rečmi, spadajočimi pod državni zakon z dne 16. januarja 1896. l., ali po zahtevanju v to določenega organa ali sodnije, in se povračilo stroškov ne dá na podstavi §. 29., odstavku 3. navedenega državnega zakona doseči po zmislu določil kazenskega pravnega reda, tedaj gredo stroški tehniške preiskave na dolg dotacije splošnega državnega preiskovalnega zavoda.

Dokler še ni v posameznih deželah deželno zakonodavstvo določilo, katere organe samovpravnih združeb je šteti za nadzorne organe po zmislu §. 2. državnega zakona z dne 16. januarja 1896. l., morajo dotične samopravne združbe, katere zaprosijo za tehniško preiskavo, položiti vsakokrat pripadajoče tarifne pristojbine, za kar pa jim pristoji pravica do eventualnega povračila preiskavnih stroškov po meri §. 29., odstavka 1. v državnem zakonu z dne 16. januarja 1896. l.

Stroške za tehniško preiskavo v primerih §. 2. tega ukaza mora splošnim državnim preiskovalnim zavodom za preiskavo, oziroma mnenje prosee oblasti, samopravna združba ali zasebna stranka vsakakor povrniti.

Zasebniki, ki prosijo pri splošnem državnem preiskovalnem zavodu za tehniško preiskavo v §. 1. tega ukaza oznamene vrste, morajo položiti pripadajoče stroške, preden se jim izroči pismeni izvid, oziroma pismeno mnenje. Kadar se zasebna stranka brani, položiti stroške, tedaj ni izročiti izvida, oziroma mnenja, ne prikrajševaje izterjave teh stroškov, ki jo je uvesti na podstavi §. 29., zadnjega odstavka državnega zakona z dne 16. januarja 1896. l. po političnem izvršilu.

§. 8.

Kadar se uradniki splošnega državnega preiskovalnega zavoda odpošljejo na podstavi §. 26., odstavka 2. v državnem zakonu z dne 16. januarja 1896. l., da opravijo preglede (revizije) in odvzamejo probe, tedaj imajo oni pravico do dnevsčin in potnih pristojbin, ustanovljenih po pravilu za državne uradnike.

Kadar se uradnik odpošljejo, ker se zdi to preiskovalnemu zavodu potrebno, dokler še teče tehniška preiskava, ali kadar se oni odpošljejo po zahtevanju cesarskega političnega oblasti ali sodnije, tedaj je s tem prizadete stroške, katere zalaga predplačno preiskovalni zavod, prišteti k stroškom

tehniške preiskave, ki se pokažejo vsled pregleda ali odvzetbe prob, in njih povračilo je zahtevati po meri določil §. 29., odstavka 2. v državnem zakonu z dne 16. januarja 1896. l., ali eventualno po zmislu §. 7., odstavka 2. tega ukaza založbo teh stroškov prevzeti dokončno na dotacijo preiskovalnega zavoda.

Ako se uradniki splošnega državnega preiskovalnega zavoda odpošljejo po zahtevanju samopravne združbe ali zasebne osebe, mora ta položiti za to pripadajoče stroške.

§. 9.

Splošnim državnim preiskovalnim zavodom je dano na voljo, skleniti s pridržkom odobrila ministrstva za notranje stvari s posameznimi občinami svojega uradnega okoliša dogovore o tem, da se bodo uradniki preiskovalnega zavoda odpošljali opravljati občasne preglede in odvzemati probe proti poprečnemu povračilu iz tega nastajajočih stroškov (§. 8.).

§. 10.

Političnim deželnim oblastvom, ministrstvu notranjih stvari in pa finančnemu ministrstvu morajo splošni državni preiskovalni zavodi po pozivu dajati stroškov prosto mnenja o rečeh splošne kakovosti.

§. 11.

Kadar je po §. 28. državnega zakona z dne 16. januarja 1896. l. dati državnemu pravdnistvu naznanilo (ovado), tedaj mora preiskovalni zavod dati storjeno ovado na znanje oblasti, oziroma nadzornemu organu, po čegar zahtevanju se je opravila tehniška preiskava.

Kadar je v takem primeru stavila predlog za preiskavo zasebna oseba, tedaj ni priobčiti stranki posledka tehniške preiskave, ako ugovarja zoper to državno pravdnistvo.

§. 12.

Natančnejša določila o pogojih za pripustitev k poskusni praksi in o podučnih tečajih, ki se vpravnavajo na splošnih državnih preiskovalnih zavodih, da se bodo izobraževali posebni, zapriseženi nadzorni organi za promet z živežem in potrošnimi (porabnimi)

rečmi, spadajočimi pod državni zakon z dne 16. januarja 1896. l. (tržni komisarij), ki jih je postaviti po meri dotičnih deželnih zakonov, se pridržujejo posebnemu ukazu.

II. Posebna državna preiskovališča.

§. 13.

Državne zavode, kateri se po svojem namenu pečajo s tehniško preiskavo posameznih vrst živeža ali potrošnih (porabnih) reči v državnem zakonu z dne 16. januarja 1896. l. oznamene vrste, sme ministrstvo notranjih stvari v porazumu s pravosodnim ministrstvom in z ministrstvi, katerim so ti zavodi podrejeni, pripoznati za državna posebna preiskovališča za dotične reči po zmislu navedenega državnega zakona ter jih določiti kot taka z razglasom v državnem zakoniku. V tem svojstvu pristojne takim zavodom sploh v njim podeljenem omejenem področju naloge, oznamene v §. 1. tega ukaza.

§. 14.

Oddajati mnenje o tem, je-li živež ali potrošna (porabna) reč, ki se donese v preiskavo, škodljiva zdravju, pristoji državnim posebnim preiskovališčem samo v takih primerih, v katerih je škodljivost za zdravje očitna, ali gledé katerih so z zakonom ali ukazom ustanovljena popolnoma določena pravila za presojanje škodljivosti za zdravje. V mnenju, katero je oddati, je v takih primerih izrečno poudariti očitnost škodljivosti za zdravje, oziroma pravilo, na katero se opira sodba v tem prašanju.

V vseh drugih primerih, v katerih gre za to, je-li v preiskavo donesena reč škodljiva za zdravje, mora posebno preiskovališče napotiti preiskavo na pristojni splošni državni preiskovalni zavod.

Kadar se pokaže dvom glede škodljivosti za zdravje še le med tehniško preiskavo, ki jo opravlja posebno preiskovališče, in ni več mogoče, poslati v preiskavo doneseno reč splošnemu državnemu preiskovalnemu zavodu, tedaj mora posebno preiskovališče, ne prikrajševaje dolžnosti naznanila (ovade), katero mora po §. 28. državnega zakona z dne 16. januarja 1896. l. dati državnemu pravdnistvu, predložiti svoj pismeni izvid pristojnemu splošnemu državnemu preiskovalnemu zavodu, da mu ta pristavi mnenje o škodljivosti za zdravje.

§. 15.

S tem, da se kak državni zavod pripozna za državno posebno preiskovališče po zmislu državnega

zakona z dne 16. januarja 1896. l., se ne izpreminja njegova resortna službena podrejenost, uredba in notranja oprava.

Določen uradni okoliš se posebnim preiskovališčem ne odkazuje; ona poslujejo kot fakultativna preiskovališča tako, da je dano oblastvom in zasebnikom na voljo, dati opraviti tehniško preiskavo ali v splošnem državnem preiskovalnem zavodu ali pa v posebnem preiskovališču.

V uradnih izdatkih morajo državni zavodi, ki poslujejo kot preiskovališča, pridevati svojemu naslovu pristavek: „kot posebno preiskovališče za“.

§. 16.

Državna posebna preiskovališča so navezana na tarifo, razglašeno v dodatku tega ukaza, samo v toliko, v kolikor gre za tehniške preiskave po zahtevanju oblastev in organov, katerim je poverjen nadzor o izvrševanju državnega zakona z dne 16. januarja 1896. l., in pa po zahtevanju sodnij.

Prašanje, iz katerih novcev je založiti stroške tistih po zahtevanju oznamenjenih oblastev ali organov opravljenih tehniških preiskav, za katere se ne da povračilo izterjati po §. 29., odstavku 2. državnega zakona z dne 16. januarja 1896. l., je presojati po posebnih pravilih, veljajočih za dotični državni zavod.

Za predloge za preiskavo, ki jih stavijo oblastva v drugih primerih, kakor tistih, ki se pokažejo iz izvrševanja državnega zakona z dne 16. januarja 1896. l., in za predloge, ki jih stavijo zasebniki, veljajo dotična posebna določila, oziroma posebni pristojbinski postavki, vpeljeni na dotičnem zavodu.

§. 17.

V ostalem pristojne državnim posebnim preiskovališčem v podeljenem jim področju pravice in dolžnosti, oznamene v §§. 26., 28., 29. in 30. državnega zakona z dne 16. januarja 1896. l., in na nje se uporabljajo z misloma določila §. 5., zadnjega odstavka, §. 6., tretjega odstavka, §. 7., prvega, četrtega in petega odstavka, §. 8. in §. 11. tega ukaza.

III. Državno postavljeni razkrojevavci (analitiki) živeža.**§. 18.**

Posameznim, v državni službi bivajočim odličnim strokovnjakom sme ministrstvo za notranje stvari v porazumu z dotičnim službenim oblastvom poveriti samostalno opravljanje tehniških preiskav in izdajanje pismenih izvidov in mnenj o določenih, pod državni zakon z dne 16. januarja 1896. l. spadajočih reči, in oni morajo v tem primeru, svojim, v tem poslovanju narejenim uradnim izdatkom pridedati pristavek: „kot državno postavljeni razkrojevavec (analitik) živeža za“.

Po strokovnjaku izdane izvide in mnenja je, da se odmerijo in pobere pristojbine, predložiti splošnemu državnemu preiskovalnemu zavodu, v čegar uradnem okolišu ima strokovnjak sedež.

§. 19.

V koliko smejo mnenja o tem, je-li v preiskavo donesen živež ali potrošna (porabna) reč škodljiva zdravju, oddajati državno postavljeni razkrojevavci (analitiki) živeža, to se določi od primera do primera v razglasilu, ki se tiče njih postave.

IV. Splošna določila.**§. 20.**

Kadar se pokaže v §. 27. državnega zakona z dne 16. januarja 1896. l. oznamljeni pomislek zoper izvid, ki ga je izdalo državno posebno preiskovališče ali državno postavljen razkrojevavec (analitik) živeža glede tega, je-li preiskana reč škodljiva zdravju, tedaj je ukreniti popreskus po pristojnem splošnem državnem preiskovalnem zavodu.

§. 21.

Splošnim državnim preiskovalnim zavodom je dano na voljo, preodkazati iz stvarnih ozirov ali, ker so preveč obremenjeni z opravili, posamezne, v to primerne preiskave državnim posebnim preiskovališčem.

§. 22.

Ta ukaz stopi v veljavnost ob enem z zakonom z dne 16. januarja 1896. l. (drž. zak. št. 89 iz l. 1897.).

Badeni s. r.**Ledebur s. r.****Biliński s. r.****Gleispach s. r.**

Dodatek.

Pristojbinska tarifa

državnih preiskovalnih zavodov za živež.

I. Splošna določila.

1. V tarifi ustanovljene pristojbine obsegajo povračilo za tvarine in orodja, porabljena morda pri preiskavi, in pa povračilo za izdatbo pismenega izvidnega poročila in mnenja.

2. Za kemične preiskave, neprevidene v tarifi, veljajo sploh nastopna določila: Za kvalitativni izkaz vsake anorganske sestavine kakega preiskovanega predmeta se zaračuni odredbina 0·5 goldinarja, za kvalitativni izkaz vsake organske zveze odredbina 0·5—1·0 goldinarja, za vsako kvantitativno določbo posamezne sestavine ali posamezne zveze odredbina dveh goldinarjev, v kolikor ni uporabljati več časa zahtevajočega in težavnejšega pripravljalnega in ločbenega postopanja. Za take več časa zahtevajoče ali obširnejše preiskave, za katere se dá ustanoviti odredbina naprej, se preračunijo stroški tako, da je povrniti za preiskavo morda porabljene tvarine in orodja, in pa potrošek časa, računaje tega zadnjega z dvema goldinarjema za vsako uro.

3. Za mikroskopske preiskave, ne previdene v tarifi, je računati sploh v priprostitih primerih pristojbino dveh goldinarjev. Za več časa zahtevajoče in obširnejše preiskave se preračunijo stroški po potrošku časa z dvema goldinarjema za vsako uro.

4. Pri bakterijoloških preiskavah se preračunijo stroški prav tako po tarifi časa z dvema goldinarjema za uro. Mimo tega se zaračunijo porabljene tvarine in orodja ali poskusne živali.

5. Za preiskavo določene reči je vpošiljati za zavod prosto stroškov. Ko se izroča reč zavodu, je kolikor moči navesti številko tarife, po kateri je opraviti preiskavo ali sicer jasno povedati povod in namen, oziroma željeno razširbo preiskave, da bo moči preiskavo primerno uvesti že naprej. Skrbeti je kolikor moči za to, da izročena množina reči, ki jo je preiskati, ustreza dotičnim zahtevkom tarife in da se pazi v tarifi podanih predpisov o pakovanju in vpošiljanju reči.

6. Po preiskovalnem zavodu izdana izvidna poročila in mnenja veljajo izrečno samo o vposlanem vzorcu. V potrdilu zavodovem je potrditi znamenilo (signaturo) vposlanih prob, neporušenost pečatov ali zapornih znamenj in njih besedilo, ako se dá to brati.

7. Za pakovanje in pošiljanje za preiskavo določenih reči, ki so v steklenicah, glinastih posodah i. e. r., se priporoča, rabiti lesene zaboje s primernimi predali in zapornim pokrovom, ali pa tudi koše, ki imajo pokrov in pa kake potrebne predale.

8. Za mnenja, s katerimi ni združena eksperimentalna (poskusna) preiskava, znaša pristojbina po obsegu in težavnosti stvari dva do dvajset goldinarjev.

9. Za kako povračilo stroškov, ker so se odposlali uradniki preiskovalnega zavoda opravljati preglede in odvezemat probe, so merodajna določila §. 8. v ministrstvenem ukazu o postavljanju državnih preiskovalnih zavodov.

II. Posamezna določila.

Št.	Predmet preiskave	Pristoj- bina	Množina, ki jo je oddati v preiskavo	Kako je odvzemati in zapakovati probe
		gl.		
1	Pivo.			Uporabljati je barvane (najbolje rjave) steklenice. Steklenice je skrbno osnažiti, izprati z vrelo vodo, zapreti z dobro prikladnimi novimi plutovinskimi zamaški, zapečatiti in natančno oznameniti. Probe je vposlati v preiskavo kolikor moči kmalu po odvzetbi, do odposlatve jih je hraniti ležeče v kolikor moči hladnem kraju. Za daljši prevoz ob vročem vremenu je zapakovati probe v led.
	a) Določba specifične teže, koliko je alkohola, izlečkov, pepela, kisline, in preračun prvotne mladinske koncentracije in stopinje vrelosti	6	1 liter	
	b) Vkupna analiza, ki obseza a, in pa določba cukra, dušca, fosforove kisline in glicerina	12	2 litri	
	c) Določba vsake posamezne nadaljne sestavine po	2	1/2 litra	
	d) Določba hlapne kisline, na primer octove kisline, žveplaste kisline itd., po	2	1/2 litra	
	e) Preskus, koliko je salicilne kisline	1	1/2 litra	
	f) Dokaz kake nevtralizacije	3	1/2 litra	
	g) Izkaz nadomestkov hmelja po Dragendorffu	10	4 litri	
	h) Določba proste kisline, vsebine alkoholovitosti in izlečka iz specifične teže piva, ko se mu je odvzela ogljenčeva kislina in sprit, in pa preračun stopinje vrelosti in mladinske koncentracije . . .	3	1 liter	
2	Žganje, žganjice (likerji).			Kakor pri vinu.
	a) Določba specifične teže, vsebine alkohola, izlečka, pepela in eventualno kisline	5	3/4 — 1 litra	
	b) Določba pátoke po Röse-ju . . .	3	1/2 litra	
	c) Določba alkoholovitosti naravnost z areometrom	0·50	1/2 litra	

Št.	Predmet preiskave	Pristoj- bina	Množina, ki jo je oddati v preiskavo	Kako je odvezemati in zapakovati probe
		gl.		
3	Kruh. Določba, koliko je v njem vode in pepela	2	najmanj 100 gramov	Zapakovati ga je v papir in ob- varovati mokrote.
4	Kakao, čokolada. a) Preskus, koliko je pridejanih tujih tolšč b) Preskus, koliko je pridejane moke, anorganskih primesi in tujih tolšč c) Določba, koliko je v njem moke d) Določba cukra in pepela . . .	4 5 3 3	50 gramov 100 gramov 50 gramov	Probe zmletega kakaa se od- vzemajo in zapakujejo kakor za- čimbe, čokolada pa v tablicah.
5	Konserve. a) Preskus, koliko je kovin, zlasti kositra, svinca, bakra, cinka . . b) Določba njih množine, po . . . c) Določba, koliko je dušca . . . d) Določba, koliko je beljakovega dušca e) Določba, koliko je tolšče . . . f) Določba, koliko je cukra . . . g) Preskus gledé vzdržavnih sred- stev h) Določba žveplaste kisline . . .	2 3 3 3 2 2 1—2 2	ena pušica ali en kozarec	
6	Ocet (kis, jesih). a) Določba, koliko je octove kisline b) Preskus, koliko je rudninske kisline, kovin in rezkih rastlin- skih tvarin c) Določba kovin, po	1 1 2	¼ litra ¼ litra 1 liter	V steklenicah, zaprtih s pluto- vinskimi zamaški.
7	Izdelki iz moke in cukra. Slaščičarsko blago, rezanci za juho itd. a) Preskus, koliko je škodljivih barvil b) Določba pepela s preskusom, ko- liko je rudninskih primesi . . . c) Preskus, koliko je arzena (—) ali kositra ali druge kovine, po d) Določba množine kovin po . . .	1—2 2 2 3	najmanj 1 do 2 kosa, oziroma 50 do 100 gramov	Pri slaščičarskem blagu (slašči- čarskem pecivu, kolačih itd.), katerih preskus je potreben navadno samo gledé barvil, škodljivih zdravju, je izbrati posebno barvane reči, in to po en kos posebne barve.

Št.	Predmet preiskave	Pristoj- bina	Množina, ki jo je oddati v preiskavo	Kako je odvzemati in zapakovati probe
		gl.		
11	Barevni zabojci, potem barve za slikanje sob.			
	Preskušnja glede kakovosti barev, za vsako barvo 30 kr., vendar vsega vkupe ne manj kakor 1 gl. in ne več kakor 6 gl.	1 do 6		
	3. Kuhalna posoda, jedilna posoda in posoda za pitje itd. (navadno lončarsko blago, položena železna posoda):			
	a) Preskus glede kakovosti postekline ali loša	1	3 kosi	Tukaj gre za ugotovitev prave kakovosti postekline, pokositrine, bitja kovinskih zdravju škodljivih primesi v teh posteklinah i. e. r. Pri umetalnih cvetličnih listih primerjaj tudi papir, tapete itd. V preiskavo je predložiti od posod vsaj tri izvode. Pri drugih rečeh zadostuje po en izvod.
	b) Določba množine v jesihu raztopnega svinca	2	3 kosi	
11	Kovinsko orodje, tehtnice, mere in druga merila itd. (kovinske folije, pokositreno blago, zlitine kositra in svinca):			
	določba, koliko je svinca	3	1 kos	
	Začimbe (záprave).			
11	Določba, koliko je pepela in tistega dela, ki se ne raztopi v solni kislini	2	50 gramov	Med začimbami, katere zlasti prihajajo tu v poštev, je imenovati pred drugimi: zmlet ali stolčen poper (črn in bel), sladko skorjico (cimet, kanelo) piment (nageljnov poper, almodo). žrebinec (nageljčke), popriko, muškatove oreške, žefran in gorušično moko.
				Probe zmletih ali tudi celih začimb je odvzeti na različnih mestih poprej dobro premešane zaloge. Zapakujejo se najbolje v majhnih škatljicah iz lepenke (škatljicah lekarničarjev za praške in kroglice) ali v kozarcih z lesenimi ali plutovinskimi zamaški, če bi takih ne bilo, tudi v dobro zapornih, klejanih kapicah iz pergamskega papirja.
12	Droži.			
	(Droži, stiskane droži.)			
	a) Določba, koliko je vode, preskus glede tujih primesi	3	50 gramov	V dobro postekljenih glinastih posodah ali kozarcih, ki imajo steklene ali plutovinske zamaške, ali pa v izvornem pakovalu.
	b) Določba gonilne moči	2		
	c) Določba, koliko je skroba	3		
13	Med.			
	Preskus glede čistosti	6	100 gramov	V steklenih ali dobro postekljenih glinastih posodah, zaprtih z zamaški ali pergamskim papirjem.

Št.	Predmet preiskave	Pristojbina	Množina, ki jo je oddati v preiskavo	Kako je odvezemati in zapakovati probe
		gl.		
14	Sir. a) Določba pepela s preskusom glede rudninskih primesi b) Določba tolšče c) Preskus glede tujih tolšč po Meisslu	2 2 3	100 gramov 100 gramov 100 gramov	Probe sira je zapakovati v pergamentnem papirju ali štanjolu ali jih pošiljati v dobro postekljenih, s papirjem zaprtih glinastih posodah.
15	Kava. 1. Kava surova: Preskus glede umetalne barvanosti 2. Zmleta, žgana kava: a) Določba tolšče, cukra, pepela (in izlečka), in pa fizikalni preskus . b) Določba, koliko je kofejina . . .	1—2 6 4	100 gramov 100 gramov 100 gramov	Cela ali zmleta. Probe je odvezemati kakor pri začimbah.
16	Kozmetična (lepotilna) sredstva. a) Preskus glede škodljivih kovin . b) Določba kovin po	2 3	ena steklenica, škatlja i. k. e. ali 50 gramov 100 gramov	
17	Moka. Določba, koliko je vode in pepela	2	100 gramov	Probe je odvezemati kakor pri začimbah. Kadar je mimo preiskav glede navadnih onesnažeb itd., h čemur zadostuje 100 gramov, opraviti še nadalje preskus glede pečnosti itd., tedaj je potreba najmanj 500 gramov.
18	Mleko. a) Določba specifične teže mleka ali mlečne sirotke z areometrom, po b) Določba specifične teže in tolšče po Gerberju c) Določba kakor pri b); toda določba tolšče po Soxhletu d) Določba specifične teže, tolšče po Gerberju in suhe tvarine (težnoanalitično) e) Določba kakor po d); toda določba tolšče po Soxhletu f) Določba specifične teže, kisavosti, koliko je kazejina in albumina, tolšče, cukra, pepela, vode	0.50 1 2 2 3 8	$\frac{1}{2}$ litra $\frac{1}{2}$ litra 1 liter 1 liter 1 liter	Steklenice je skrbno očistiti in posušiti. Pri odvzemanju probe je gledati na to, da se zaloga mleka poprej skrbno premeša. Steklenice je napolniti do plutovinskega zamaška in dobro zapreti. Probe je vpsolati, kolikor moči hitro po najkrajšem potu. Če to ni mogoče, jih je shraniti, dokler se ne odpošljejo, v mrzli kleti ali na ledu. Za daljše prevažanje ob vročem vremenu je zapakovati probe v led.

Št.	Predmet preiskave	Pristoj- bina	Množina, ki jo je oddati v preiskavo	Kako je odvezemati in zapakovati probe
		gl.		
19	g) Preskus gledé sode in salicilne kisline neposredno, vkupe . . .	0·50	} 1/2 litra	Pakovanje kakor pri olju.
	h) Preskus gledé borove kisline in benzoejeve kisline, po	1		
	Petrolej.			
	a) Preskus gledé zakonu ustrežajoče kakovosti	1	1/4 litra	
	b) Frakcionirana destilacija in pre- skus gledé tujih primesi	3	} 1 liter	
c) Določba gostosti	0·50			
20	Smetana.			Pakovanje kakor pri mleku.
	Določba specifične teže, koliko je vodo in tolšče	3	1/4 litra	
21	Čaj.			Kakor pri začimbah.
	a) Določba pepela, v vodi raztop- nega deleža njegovega in izlečka	3	50 gramov	
	b) Preskus gledé barvanosti in tujih primesi z botanično preiskavo .	3	50 gramov	
	c) Določba, koliko je težina	4	50 gramov	
22	Voda.			Kolikor moči v steklenicah iz brezbaravnega stekla; vrči so nedo- pustni. Pri odvzemanju prob je, če se te jemljejo iz vodnjakov na pum- po, vodnjak dobro izpumpati, da se odpravi v cevi stoječa voda. Pumpa se ne sme očistiti s tem, da se vrže vanjo kuhinjska sol. Steklenice je, preden se napolnijo, večkrat oplak- niti z vodo, ki jo je preiskati, in upo- rabljati se smejo za zapiranje samo novi plutovinski zamaški (eventualno tudi dobro zapirajoči stekleni za- maški).
	a) Kemični preskus gledé nje rab- nosti kot pitne vode, kateri obsega tudi preskus gledé že- leza, amonijaka, žveplenega vo- denca in solitraste kisline, in pa določba množine odhlapne osta- line, klora, žveplene kisline in solitrove kisline, organske tva- rine (okisljivosti s kaliumper- manganatom), in pa trdosti . . .	5	2 litra	
	b) določba apna, magnezije in že- leza	5	2 litra	
	c) Popolna kemična analiza pitne vode	30—50	10 litrov	
	d) Popolna analiza rudninske vode (rudnice) (brez del pri izviru) .	50—200	—	

Št.	Predmet preiskave	Pristoj-	Množina, ki jo je oddati v preiskavo	Kako je odvzemati in zapakovati probe
		bina gl.		
	e) Bakterijološka ovedba števila klic v vodi (brez stroškov za od- vzemanje prob)	5	—	Za bakterijološko preiskavo dolo- čene probe se morajo vposlati na- tatančno po predpisu v sterilizovanih posodah. Te predpise in sterilizovane steklenice izdaja po zahtevanju za- vod.
	f) Preskus vode gledé bakterij ko- lerske in vročinske bolezni	25	—	
	g) Mikroskopska preiskava oborine (usedline)	1	—	
	23	Vino (vino iz sadja).		
	a) Določba specifične teže, alkoholo- vitosti, izlečka, glicerina, žvep- lene kisline in pepela, skupne množine prostih in hlapnih kislin, in pa polarizacije	7	2 navadni vinski stekle- nici ali 1 liter	
	b) „Preskus istosti“, sestoječ v do- ločbi alkohola, izlečka in skupne kisline	3	1 liter	
	c) Določba vsake posamezne na- daljne pravilne sestavine po	2	1/2 litra	
	d) Polarizacija	2	1/2 litra	
	e) Preskus glede tujih barvil	1—2	1/2 litra	
	f) Določba kake hlapne kisline, n. p. octove kisline, žveplaste kisline itd., po	2	1/2 litra	
	g) Preskus glede salicilne kisline ali borove kisline	1	1/2 litra	
	h) Preskus glede saharina	2	1/2 litra	
	24	Klobase.		
	a) Določba, koliko je vode	2	100 gramov	
	b) Preskus glede skroba	1	50 gramov	
	c) Določba, koliko je skroba	3	100 gramov	
	d) Preskus glede umetalne barva- nosti	1—2	50 gramov	
	e) Preskus glede vzdržbenih sred- stev	1—2	100 gramov	
25	Cuker.			V papirnatih vrečah. Pri stolče- nem cukru je odvzemati in zapako- vati probe kakor pri začimbab.
	a) Preskus glede tujih primesi	2	100 gramov	
	b) Polarizacija	2		
	c) Določba vode in pepela (<i>rende- ment</i>)	3		

241.**Ukaz ministrstva za notranje stvari
in ministrstva za bogočastje in nauk
z dne 13. oktobra 1897. l.****o uredbi študij in preskušanj za izvedence za
živež.**

Da se zadosti potrebi po strokovnih izvedencih, ki imajo znanstveno in praktično sposobnost za samostojno oskrbovanje nalog, ki so v zakonu z dne 16. januarja 1896. l. (drž. zak. št. 89 iz l. 1897.) o prometu z živežem in nekimi potrošnimi (porabnimi) rečmi, dane tamkaj previdenim javnim preiskovalnim zavodom, sta ministrstvo za notranje stvari in ministrstvo za bogočastje in nauk ukrenili, izdati nastopna načela za uredbo študij in preskušanj za izvedence za živež:

§. 1.

Pravica, da se sme kedo oznamenjati kot „diplomovani izvedenec za živež“, se dobiva s potrditelno listino (diplomo), ki jo izda v to poklicano politično deželno oblastvo, v katere pridobitev je poleg samopravnosti in neomadežanosti potreben izkaz, ki ga je po meri nastopnih določil predložiti:

1. o občni pripravljalni omiki;
2. o prirodoznanstvenih študijah, dovršenih z uspehom na kaki veliki šoli;
3. o posebnih z uspehom dovršenih strokovnih študijah.

I. Splošna pripravljalna omika.**§. 2.**

Splošna pripravljalna omika, ki se zahteva od prosivcev za diplomu izvedenca za živež, se izkazuje navadno z zrelostnim spričevalom kake gimnazije ali realke.

Ta izkaz se ne zahteva od diplomovanih magistrov farmacije, ako je dobil kandidat tako pri farmacevtičnih pripravljalnih preskušnjah, kakor tudi pri farmacevtičnem rigorozu (strogi preskušnji) ocenilo, oziroma glavno ocenilo „odlično“.

**II. Prirodoznanstvene študije na velikih
šolah.****§. 3.**

Kandidati za diplomu izvedenca za živež morajo pred nastopom posebnih strokovnih študij (§. 13.) izkazati prirodoznanstvene velikošolske študije na vseučilišču ali tehniški veliki šoli, v katerih so vkupe skozi osem semestrov zahajati v nastopna predavanja in praktične vadbe:

1. šest semestrov v analitično kemijo z delovanjem v kemičnem laboratoriju;
2. dva semestra v teoretično (anorgansko in organsko kemijo);
3. dva semestra v poskusno (eksperimentalno) fiziko;
4. en semester v vadbe v fizikalnem laboratoriju;
5. en semester v botanični praktikum;
6. en semester v teoretično botaniko.

Farmacevtom, ki so z „odličnim uspehom“ prestali v §. 2. tega ukaza oznamenjene preskušnje, je v farmacevtičnih velikošolskih študijah prebite semestre in predavanja ali vadbe, v katera so hodili, všteti v dobo študij, določeno v prvem odstavku.

Preskušnja o sposobnosti (kvalifikaciji).**§. 4.**

V preskus izomike, ki so jo kandidati dosegli po študijah, oznamenjenih v §. 3., se morajo, da se pripuste k posebnim strokovnim študijam kemikov za živež, podvreči preskušnji o sposobnosti (kvalifikaciji), v kolikor se ona ne nadomešča z drugimi preskušnjami, ki so jih opravili (§. 11. in 12.).

§. 5.

Preskušnje o sposobnosti se opravljajo na filozofskih fakultetah vseučilišč.

Kot izpraševavci poslujejo profesorji in po potrebi tudi docentje tistih strok dotične velike šole, iz katerih je izpraševati.

Vodstvo teh preskušanj pristoji dekanu, in če bi bil on zadržan, prodekanu filozofske fakultete.

§. 6.

Preskušnje o sposobnosti niso navezane na določene rokove, ampak se smejo opravljati skozi vse leto, izvzemši jesenske in vmesne počitnice.

Preskušnjo sme opraviti kandidat pri kateri koli komisiji.

§. 7.

Da se kandidat pripusti k preskušnji o pristojnosti, za to mora pri dekanu, ki posluje kot predsednik preskuševalne komisije, prositi pismeno, predloživši izkaz, da je ustregel zahtevkom, postavljenim v §§. 2. in 3. tega ukaza.

V ta namen je poleg kakih spričeval o preskušnjah predložiti v izvirniku odhodno spričevalo (absolutorij) velike šole, na kateri je dovršil v §. 3. oznamene študije.

§. 8.

Dekan mora preskusiti prošnjo in priloge, eventualno naznaniti kandidatu manjše pomanjkljivosti, ki se dadó takoj odpraviti, ter dovoliti, če ni nobenega pomiselnika zoper pripustitev k preskušnji, pripustitev s kratkim odlokom na prošnji sami, določivši dneve preskušnje.

Kadar se pokaže kak pomislek zoper pripustitev k preskušnji, tedaj si je izprosi o tem sklep profesorskega zbora.

Zoper odreko pripustitve k preskušnji o sposobnosti je dopuščen kandidatu rekurz do naučnega ministrstva.

§. 9.

Preskušnja o sposobnosti obsega te-le delne preskušnje:

1. praktično preskušnjo iz kemije, katera se mora raztezati tudi na kvalitativno in kvantitativno analizo, na narejanje preparatov in sestavljanje aparatov (prirediv);

2. teoretično preskušnjo iz kemije;

3. teoretično-praktično preskušnjo iz botanike, pri kateri je izpraševati o sistematiki s posebnim ozirom na koristne rastline, anatomijo in histologijo rastlin;

4. teoretično-praktično preskušnjo iz fizike, z omejitvijo na tiste aparate (prirede) in metode, ki se uporabljajo pri kemičnih preiskavah.

§. 10.

O uspešno opravljeni preskušnji o sposobnosti, oziroma v primerih, oznamenjenih v §. 12., uspešno

opravljenih delnih preskušnjah se izda spričevalo po obrazcu 1. ali 2. v učnem jeziku dotične velike šole in s pečatom filozofske fakultete. Mimo tega je postaviti opravo preskušnje in njen posledek, in to tudi pri nezadostnem uspehu, na videž na predloženem izvidnem odhodnem spričevalu (absolutoriju), eventualno povedati tam rok, določen za popravo ali ponovo.

V ostalem se uporabljajo za preskušnjo o sposobnosti določila, obsežena v §§. 25. do 32. tega ukaza.

§. 11.

Vsa preskušnja o sposobnosti se nadomešča:

a) z uspešno opravljeno preskušnjo za učiteljsko službo na gimnazijah ali realkah, ako se je dodelila sposobnost za podučevanje v kemiji in botaniki za vse razrede, za podučevanje v fiziki pa vsaj za spodnje razrede;

b) z domačo diplomo doktorja filozofije, v kolikor so se opravile stroge preskušnje iz kemije, botanike in fizike.

§. 12.

Preskušnja o sposobnosti se nadomešča deloma:

a) s preskušnjo za učiteljsko službo na gimnazijah ali realkah, ako ustreza ona le deloma zahtevkom, postavljenim v §. 11., lit. a;

b) z rigorozi o posameznih v §. 11., lit. b oznamenjenih predmetih, opravljenimi na kakem domačem vseučilišču;

c) s spričevali, da se je z vsaj „zadostnim“ uspehom opravila na kaki tehniški veliki šoli prva in druga državna preskušnja iz kemično-tehniške stroke, ali z dotično, na kaki tehniški veliki šoli opravljeno diplomsko preskušnjo.

V primerih, oznamenjenih v lit. a in b, je stran vstopa v posebne strokovne študije kemikov za živež opraviti delne preskušnje o sposobnosti iz tistih predmetov, gledé katerih ni že izkazana sposobnost kandidata s spričevalom o sposobnosti za učiteljsko službo, oziroma s spričevali o rigorozih.

V primeru, oznamenjenem v lit. c je dodatno opraviti teoretično-praktično delno preskušnjo iz botanike.

III. Posebne strokovne študije.**§. 13.**

Posebne strokovne študije kemikov za živež obsegajo:

- a) vsaj dva semestra na medicinski fakulteti kakega vseučilišča;
- b) dva semestra prakse na kakem splošnem preiskovalnem zavodu za živež.

V preskus potentakem pridobljene teoretične in praktične poklicne izomike, oziroma v dosego diplome izvedenca za živež morajo prestati na to kandidati diplomsko preskušnjo (državno preskušnjo).

A. Posebne strokovne velikošolske študije.**§. 14.**

Da opravijo kandidati strokovne študije, se morajo kot izredni poslušavci vpisati na medicinski fakulteti kakega vseučilišča.

V ta namen morajo pri dekanu medicinske fakultete izkazati, da so ustregli pogojem, ustanovljenim v §§. 2., 3. in 4., oziroma 11. in 12. Zoper odreko vpisa jim je dopuščen rekurz do naučnega ministrstva.

Med strokovnimi študijami morajo kandidati vsaj dva semestra, katera je dovršiti najdalje v dveh letih, poslušati v nastopna predavanja in vadb:

1. analizo živeža in praktične vadb v kemični analizi redilnih in povžitnih stvari skozi en semester (ves dan za nagrado 15urnega kolegija);

2. praktične vadb v mikroskopiji rastlinskih redilnih in povžitnih stvari (ves dan za nagrado 15urnega kolegija);

3. živežeslovje (normalna in abnormalna kakovost, škodljivost redilnih in povžitnih stvari za zdravje); prirodopis rastlinskih redilnih in povžitnih stvari všteti rastlinsko blagoznanstvo (lekarije-znanstvo), in pa najvažnejših strupenih rastlin skozi dva semestra, pet ur;

4. toksikologijo skozi en semester, dve uri;

5. sodno kemijo in praktične vadb v sodni kemični analizi skozi en semester (trikrat na teden po pol dneva, za nagrado šesturnega kolegija);

6. v praktične vadb v fiziološko-kemični analizi skozi en semester (trikrat na teden po pol dneva, za nagrado šesturnega kolegija);

7. v mikrobijološko preiskavo vode, redilnih in povžitnih stvari v praktičnih tečajih, trajajočih po potrebi kakih osem tednov;

8. higijeno skozi en semester, pet ur, in to:

a) načela fiziologije presnovljanja, higijeno hranjenja in prehrane;

b) mikrobijologijo s posebnim ozirom na presnovljanje mikrobij, vretja in gnjitja, in pa vzbujanja bolezni po okuženih redilnih in povžitnih stvareh;

c) higijeno tal in vode;

9. zakonoslovje, organizacijo oblastev, skozi en semester, eno uro.

§. 15.

Tisti kandidatje, ki niso poslušali kemične tehnologije že med pripravljalnimi velikošolskimi študijami in se o uspehu ne izkažejo po zmislu §. 12., lit. c tega ukaza, morajo mimo tega poslušati tudi kemično tehnologijo skozi vsaj dva semestra; v ta namen se smejo, ko poslušajo v §. 14. naštetih predavanj na medicinski fakulteti, vpisati hkratu tudi kot izredni poslušavci na kemično-tehniški strokovni šoli kake tehniške velike šole.

§. 16.

Profesorski zbori medicinskih fakultet so dolžni, skrbeti za to, da se dá kandidatom priložnost, hoditi v predpisana predavanja in vadb v ustanovljeni izmeri ur.

Dotične laboratorije in zbirke, obstoječe na vseučiliščih, oziroma (§. 15.) na tehniških velikih šolah, je imeti za te dijake odprte v potrebnem dnevnem času, ki ga je določiti za to.

B. Praksa.**§. 17.**

V §. 13. predpisano prakso je opraviti na tistem splošnem preiskovalnem zavodu za živež,

ki je v zvezi z vseučiliščem, na katerem so se do-
vršile v §§. 13. in 14. predpisane strokovne študije.

Da se pripuste kandidatje v prakso, morajo
poleg izkazov, oznamenjenih v §§. 2., 3. in 10.,
oziroma 11. in 12., predložiti tudi izkaz, da so ho-
dili predpisani čas vsaj v predavanja in vadbe, ozna-
menjene v §. 14., točki 1., 2., 3., 7. in 8.

§. 18.

V §. 14., točki 4., 5, 6. in 9. oznamljena
predavanja in vadbe, in pa v primeru, oznamenjenem
v §. 15., tudi predavanja o kemični tehnologiji se
smejo, ako stvar tako nanese, dovršiti tudi še le med
enoletno prakso v preiskovalnem zavodu za živež.

§. 19.

Natančnejša določila o pripustitvi, pravicah in
dolžnostih praktikantov na splošnih državnih pre-
iskovalnih zavodih za živež se ukrepajo s službenim
navodilom, veljajočim za te zavode.

C. Diplomski preskušnja (državna preskušnja).

§. 20.

Za diplomsko preskušnjo (državno preskušnjo),
omenjeno v §. 13., se v vsakem mestu, v katerem
je z vseučiliščem zvezan splošen preiskovalni zavod
za živež, postavlja posebna preskuševalna komisija,
katere predsednika in ude imenuje v porazumu
z naučnim ministrom po nasvetu deželnega pred-
stojnika vsako leto minister za notranje stvari; po
preteku opravljenega leta se smejo oni postaviti
vnovič.

§. 21.

Preskušnje so vsako leto meseca maja in no-
vembra.

Prva preskušnja bo meseca maja 1900. leta.

§. 22.

Kandidati, ki hočejo biti pripuščeni k diplom-
ski preskušnji, morajo v redu s prilogami obloženo
prošnjo v prvi polovici meseca aprila, oziroma
oktobra, napotiti na tisto deželno oblastvo, v čegar
upravnem ozemlju hočejo opraviti preskušnjo.

Politično deželno oblastvo odloča o pripustu
ali zavrnitvi kandidatov in jim, če jih pripusti, pri-
obči dneve, katere morajo opraviti preskušnjo.

Na prošnje, katere ne dojdejo o pravem času
ali so pomanjkljivo obložene s prilogami, se ni več
ozirati za bližnji rok preskušnje.

Zoper odreko pripustitve k diplomski preskušnji
je dopuščen kandidatu rekurz do ministrstva no-
tranih stvari, katero odloča o tem v porazumu z mi-
nistrstvom za bogočastje in nauk.

§. 23.

Da se kedo pripusti k diplomski preskušnji,
za to je potreben:

- izkaz samopravnosti in neomadežanosti;
- izkaz splošne pripravljalne omike po zmislu
določil §. 2. v tem ukazu;
- izkaz v §. 3. predpisanih pripravljalnih veliko-
šolskih študij in njih uspeha po zmislu določil
§§. 4. in 10., in pa eventualno §§. 11. in 12.;
- izkaz o strokovnih, po predpisih §§. 13., 14.
in 15. dovršenih velikošolskih študijah, kate-
rega je predložiti s podpisano zglasilno polo
s potrdilom dotičnih profesorjev in docentov
o poslušanju, in
- izkaz o praksi, opravljeni po predpisu §§. 13.
in 17. na kakem splošnem preiskovalnem za-
vodu za živež, katerega je predložiti z uradnim
spričevalom, ki je izdá predstojnik zavodov.

§. 24.

Diplomska preskušnja obsega te-le delne pre-
skušnje:

1. Praktično preskušnjo iz kemične
preiskave živeža.

2. Praktično preskušnjo iz mikroskopske
in mikrobijološke preiskave živeža, iz
spoznavanja rastlinskega živeža.

Mikrobijološka preiskava vode in živeža se
mora omejiti na priprostejša postopanja preiskave.

3. Praktično preskušnjo iz sodne ke-
mične analize.

4. Teoretično preskušnjo iz živežeznanstva in zakonoznanstva.

5. Teoretično preskušnjo iz higijene (rejenje in prehrana; mikrobijologija s posebnim ozirom na vretje in gnjitje; tla, voda).

Skupna določila za preskušnjo o sposobnosti in za diplomsko preskušnjo.

§. 25.

Posamezne delne preskušnje se smejo opraviti v kakršnem koli redu, katerega določa predsednik; vendar je vse delne preskušnje, ki jih mora opraviti kandidat, dokončati v istem roku v 14 dneh, ker je sicer tudi že opravljene delne preskušnje šteti navadno za ne opravljene.

Kadar je pak kandidat zamudil rok ene ali več delnih preskušenj iz tehtnih ovirnih vzrokov, o čemer je pri preskušnji o sposobnosti poklican odločiti profesorski zbor filozofske fakultete, pri diplomski preskušnji pa politično deželno oblastvo, tedaj mu je določiti za dodatno opravo dotičnih delnih preskušenj poseben nov, kolikor moči bližnj rok.

§. 26.

Vsako delno preskušnjo mora pod nadzorom predsednikovim opravljati izpraševavec, postavljen za dotično stroko.

Predsednik ima pravico, ne pa dolžnosti, staviti kandidatu prašanja iz vsakega predmeta.

Preskušnje so javne. Vendar pristoji predsedniku pravica, omejiti pristop na tiste, ki se zanimajo za dotično stroko.

§. 27.

Posledek preskušnje v posameznih predmetih se izraža z ocenili „odlično“, „zadostno“, „nezadostno“ in izpraševavec ga vpiše v poseben zapisnik, pri čemer je gledati tudi na to, kako je kandidat odgovoril na prašanja, ki jih je morda zastavil predsednik.

§. 28.

Nobena preskušnja se ne sme šteti za uspešno opravljeno, ako ni zadostil kandidat tudi le v enem predmetu.

Ako ni zadostil kandidat samo v eni delni preskušnji, se sme pripustiti v popravljalno preskušnjo samo iz predmetov brez uspeha opravljene delne preskušnje, in to pri preskušnji o sposobnosti po preteku dveh mesecev, pri diplomski preskušnji v bližnjem polletnem roku za preskušnjo.

Kadar dobi kandidat pri popravljalni preskušnji vnovič ocenilo „nezadostno“ ali kadar ni pri prvi vkupni preskušnji zadostil v več kakor eni delni preskušnji, tedaj se sme, v kolikor je sploh dolžan, opraviti vkupno preskušnjo, pripustiti samo v ponovitev vse vkupne preskušnje in nikedar ne poprej, preden ne preteče pol leta.

Določiti rok, v katerem se sme ponoviti preskušnja, pristoji, pazec na najmanjšo izmero, označeno v odstavku 2. in 3., preskuševalni komisiji.

Popravljalne in ponavljalne preskušnje se morajo vselej opraviti pred tisto komisijo, katera je zavrnila kandidata.

Nobena delna preskušnja se ne sme ponoviti več kakor dvakrat. Ako spodleti tudi tretja preskušnja, je kandidat za vselej izključen od pripustitve k posebnim strokovnim študijam kemikov za živež, oziroma od dosege diplome izvedenca za živež.

§. 29.

Kadar se kandidat potrdi (aprobira), tedaj ugotovi, če gre za vkupno preskušnjo, predsednik iz kvalifikacije uspeh delnih preskušenj v končnem ocenilu, ali se je izkazal kandidat „sposoben“ ali „z odliko sposoben“.

Končno ocenilo „z odliko sposoben“ gré kandidatu tedaj, kadar je dobil v večini delnih preskušenj ocenilo „odlično“.

§. 30.

Vsaki kandidat za preskušnjo mora pred opravljanjem preskušnje poleg zneska za kolek spričevala o preskušnji, oziroma diploma plačati odredbino, in to glede preskušnje o sposobnosti pri kvesturi, gledé diplomske preskušnje pri političnem deželnem oblastvu proti prejemnemu potrdilu.

Kedor ne plača odredbine 24 ur, preden nastopi rok preskušnje, se ne pripusti k preskušnji.

Kadar zamudi kandidat za delno preskušnjo določeni mu rok brez tehtnega opravičevalnega vzroka, tedaj zapade odredbina, ki jo je položil za vso preskušnjo.

§. 31.

Odredbina za skupno preskušnjo znaša 35 gl. Od teh dobi predsednik 10 gl. in izpraševavec pri vsaki posamezni delni preskušnji 5 gl. Pri preskušnji o sposobnosti teče 5 gl. v zaklad vseučiliške pisarnice.

Kadar je v primerih, oznamenjenih v §. 12., opraviti samo posamezne delne preskušnje o sposobnosti, tedaj je odmeriti znesek odredbine tako, da dobe predsednik, vsaki izpraševavec in pa zaklad vseučiliške pisarnice v prvem odstavku določene zneske.

Pri vsaki ponovitvi ene ali več delnih preskušenj je položiti tisti znesek kot odredbino, kateri se potrebuje, da dobi predsednik in vsaki pri ponavljalni preskušnji poslujoči izpraševavec polovico v prvem odstavku oznamenjenih zneskov. Pri spevka za zaklad vseučiliške pisarnice ni pri teh preskušnjah.

§. 32.

Posledek vsake delne preskušnje je takoj dati javno kandidatu na znanje.

Izdatba diplome.

§. 33.

O diplomski preskušnji je narediti, in to tudi, če je izpodletela, zapisnik ter ga predložiti dežel-nemu oblastvu.

Zapisnik, katerega morajo podpisati predsednik in vsi udeleženi izpraševavci, mora obsegati predmete vsakega posameznega preiskovalnega dejanja, sodbo izpraševavcev o posledku vsake delne preskušnje in končno ocenilo, eventualno kandidatu določeni rok za ponovo preskušnje.

Politično deželno oblastvo izda na podstavi cenzure „z odliko sposoben“ ali „sposoben“ kandidatu diplomu izvedenca za živež po obrazcu 3. Obrazec 3. v tistem jeziku, v katerem se je opravila preskušnja, in zavrne, če je uspeh preskušnje neugoden, prošnjo prosivca za diplomu.

Vrhu tega je opravo preskušnje in nje posledek, in to tudi če je uspeh neugoden, postaviti na videž na zglasilni poli in na uradnem spričevalu splošnega preiskovalnega zavoda za živež (§. 23., iit. d in e), eventualno povedati tam rok, določen za popravilo ali ponovo preskušnje.

Badeni s. r.

Gautsch s. r.

Obrazec 1.

Preskušnja o sposobnosti

za

prosivce diplome izvedenca za živež.

Gospod
 rojen v (na) v (na)
 je opravil preskušnjo o sposobnosti, predpisano za vstop v posebne strokovne študije kemikov za živež
 z ministrstvenim ukazom z dne 13. oktobra 1897. l. (drž. zak. št. 241), in to:

praktično preskušnjo iz **kemije** dne 189 . z uspehom,
teoretično preskušnjo iz **kemije** dne 189 . z uspehom,
 teoretično-praktično preskušnjo iz **botanike** dne 189 . z uspehom,
 teoretično-praktično preskušnjo iz **fizike** dne 189 . z uspehom,
 torej vkupno preskušnjo s končnim ocenilom : **sposoben**“.

Dekanat filozofske fakultete c. k. vseučilišča

. dne 189 .

(L. S.)

. ,
t. č. dekan.

Preskušnja o sposobnosti

za

prosivce diplome izvedenca za živež.

Gospod
 rojen v (na) v (na)
 je v dopolnitev svojih drugih spričeval o preskušnjah opravil preskušnjo o sposobnosti, potrebno za vstop
 v posebne strokovne študije kemikov za živež po predpisu ministrstvenega ukaza z dne 13. oktobra
 1897. l. (drž. zak. št. 241), in to
 preskušnjo iz dne 189 . z uspehom

Dekanat filozofske fakultete c. k. vseučilišča

. dne 189 .

(L. S.)

.
 t. č. dekan.

Obrazec 3.

Diploma.

Gospod
 rojen v (na) v (na)
 je opravil z ministrstvenim ukazom z dne 13. oktobra 1897. l. (drž. zak. št. 241) predpisano državno
 preskušnjo za izvedence za živež pred preskuševalno komisijo v in to
 delno preskušnjo:

iz **kemične preiskave živeža** dne 19 . .
 z uspehom,

iz **mikroskopske in mikrobijološke preiskave živeža** dne 19 . .
 z uspehom,

iz **sodne kemične analize** dne 19 . . z uspehom,

iz **živežeznanstva in zakonoznanstva** dne 19 . . z uspehom,

iz higijene dne 19 . . z uspehom, in se potemtakem

pripoznava, da je sposoben za opravljanje službe **izvedenca za živež**.

. dne 19 . .

(L. S.)

C. k. cesarski namestnik.

